

Politikere, kommune og kulturminner!

Åpent brev fra Enebakk historielag

Vi ønsker med dette å rette en takk til kommuneadministrasjonen og til kommunens politikere for å ha vist god vilje innenfor kulturminnevernet i 2007. Dere har den siste tiden demonstrert både handlingskraft og vilje til å sette fokus på kulturminner. Vi vil fremheve saker som vern av tuftene på Sollia, bevaringen av husmannsplassen Kvernstua og ikke minst kommunens bidrag til å få fart på arbeidet ved Tangenelva. Til slutt er det svært gledelig at kommunen nå har startet arbeidet mot en kulturminnevernplan for Enebakk. Etter å ha gått enstemmig igjennom både i KOS-utvalget, i formannskapet og i kommunestyret vil dette bli en plan med solid politisk forankring. Vi ønsker å rose både ordfører Tore Tidemann, KOS-sjef Per Sandvik og ikke minst de politikere som har engasjert seg i kulturminnevernet i året som har gått. Enebakk historielag er også glad for at utbyggingsplanene for det viktige historiske området Maribråtlia er tatt ut av den nye kommuneplanen. Dette er en seier for lokaldemokratiet, for innbyggerne i Ytterbygda og for kulturminnevernet. Den største utfordringen de siste årene har nettopp vært den kraftige utbyggingsveksten og mangelen på registrering av kulturminner i utbyggingsområder. En god kulturminneplan vil i fremtiden lette dette arbeidet betydelig. De siste to årene har vi opplevd en god dialog med politikere fra de fleste partier - og vi har opplevd å bli hørt. Særlig vil vi fremheve ordfører Tore Tidemann og KOS-utvalgets Hans Guslund som spesielt lydhøre.

Det har lenge rådet en misforståelse i Enebakk om at kulturminner skal være "pene", og de kulturminner som ikke er "pene" er derfor ofte blitt nedprioritert. Bevaring av kulturminner handler ikke om "stygg" eller "pen", men om å ta vare på historien for våre etterkommere.

Enebakk historielag vil med andre ord, også etter valget, fortsette sin rolle som "vaktbikkje" for kulturminner.

Noen punkter vi ønsker å fremheve:

1. Tangenelva i Ytterbygda:

Her har kommunen (særlig ved Sverre Netting og Harald Brækken) vist stor entusiasme for våre tanker omkring utviklingen av Tangenelva som en historisk park. Det siste året har historielaget nedlagt uttallige dugnadstimer langs elva, og med kommunens økonomiske støtte har prosjektet så langt vært mulig å gjennomføre. Ny bru kom på plass i oktober 2006, og vi ser med glede at den daglig blir godt benyttet av lokalbefolkningen. Nå i august 2007 samlet historielaget nærmere 100 mennesker til bygdetreff ved Tangenelva, noe som gjenspeiler at området er viktig for og populært blant kommunens innbyggere. I samarbeid med kommunen ønsker vi å videreutvikle dette prosjektet.

Salget av det gamle frørenseriet (den gamle mølla) ser vi i utgangspunktet på som positivt. Den aktuelle kjøper har tidligere vist stor forståelse for bevaring av området langs elva, og vi tror at frørenseriet vil være i de beste hender. Ved dette salget vil bygningen trolig også kunne holdes bedre ved like. Enebakk historielag ser derimot med bekymring på forfallet av den gamle skolebygningen på Bjerkely. Bruken av lokalet som ungdomsklubb medfører også stor slitasje. Vi ber om at kommunen ser på andre løsninger for bruken av huset. Ved flytting av ungdomsklubben, vil Bjerkely f.eks. kunne frigjøres til et sårt tiltrengt overnattingssted i Ytterbygda. Beliggenheten er perfekt og den historiske relevansen uomtvistelig. Et fremtidig Bjerkely pensjonat vil kunne drives av en stiftelse. Enebakk historielag kan bidra med både fagfolk og entusiasme.

2. Husmannsplassen Kvernstua i Ytterbygda:

Det ser nå svært lyst ut for husmannsplassen Kvernstua. Enebakk historielag var lenge bekymret for hva som ville skje med den unike plassen i Ytterbygda. Grunneier Block Watne har imidlertid vist stor vilje til bevaring, og tok tidlig kontakt med historielaget for å finne en god løsning. Med et varig vern av Kvernstua og med kommunen som grunneier, ser det nå ut til at denne plassen går en trygg fremtid i møte, som en berikelse for innbyggerne.

3. Husmannsplassen Krona i Kirkebygda:

Den vakre plassen midt i bygda kan nå stå i fare for å bli revet, og dette mener vi vil være svært trist. Krona ligger langs den gamle hovedveien gjennom Kirkebygda og er en plass tilhørende det fantastiske kulturlandskapet langs elva Ign - bare et steinkast fra Enebakk kirke, det gamle herredshuset og bygdetunet. Krona er dessuten en av de siste gjenværende husmannstuer i sentrum av Kirkebygda. Vi mener det ville være svært trist å miste en så markant historisk bygning rett før kartleggingen av kulturminner i Enebakk igangsettes. Enebakk historielag er sikre på at man i fellesskap kan finne en god bruk for denne bygningen.

4. Auen på Stranda:

Den unike bygningen på Stranda er den eneste gjenværende bygningen fra Flatebygodset og er trolig bygget i tiden 1760 - 1800. Enebakk historielag jobber nå med grunneier for å finne en god løsning for Auen. Dessverre har det blitt ytret ønske om at bygningen flyttes til et annet sted i bygda. Enebakk historielag er i utgangspunktet ikke negative til å benytte flytting som siste utvei, men vi mener at det i akkurat denne saken ville være svært beklagelig. En bygning som Auen kan ikke flyttes - det vil være å ta ned en bygning og setter opp en ny - et annet sted. Ved flytting tar man også dette fantastiske huset ut av sin historiske kontekst. Auen hører hjemme på Flateby og det er her, i sitt opprinnelige miljø, bygningen bør få stå. Auen er et hus som grunneier og innbyggere på Flateby kan være stolte av - og det er unikt i sitt slag. Vi har fylkeskommunen og fortidsminneforeningen bak oss i dette synspunktet og vil i 2008 trappe opp arbeidet for bevaring av Auen - på Stranda.

5. Haugdammen på Stranda:

Enebakk historielag ønsker å bidra til at dette historiske damanlegget vil bli satt i stand og at det på sikt blir anlagt en kombinert tursti/skolevei oppover/nedover langs elva, kanskje også med tilhørende badedam til glede for lokalbefolkningen. Vi har allerede kommet med en formell henvendelse til kommunen vedrørende dette prosjektet.

Vi har nå en sjanse til å vise at Enebakk er i front når det gjelder vern og bruk av kulturminner. Det er f. eks. en spennende tanke at ved vern av Kvernstua, vil to av landets svært få vernede husmannsplasser ligge i Enebakk. Dette er noe vi skal være stolte over. La oss sørge for at Enebakk blir en kommune der man ruster opp og tar i bruk kulturminnene - og ikke river gamle hus før alle andre muligheter er kartlagt.

Vi håper derfor det gode samarbeidet med kommune og politikere fortsetter - også etter valget.

Med vennlig hilsen

Enebakk historielag